

Sygn. akt **II C 12/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2015r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Renata Kopala

Protokolant: Jolanta Bober

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 lutego 2015r. w R.

sprawy z powództwa **M. K. (K.)**

przeciwko **E. H.**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

- 1) uznaje za bezskuteczną umowę darowizny nieruchomości położonej w G. składającej się z działek oznaczonych numerami (...) wraz z zabudowaniami, dla których Sąd Rejonowy w Krośnie – Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych w B. prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) dokonanej przez A. K. na rzecz pozwanej E. H. aktem notarialnym z dnia 18 marca 2013 roku przed Notariuszem J. R. (...) w stosunku do powódki M. K., której przysługuje wobec darczyńcy A. K. wierzytelność w kwocie 112.400 zł (sto dwanaście tysięcy czterysta złotych) z ustawowymi odsetkami, wynikająca z prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Brzozowie z dnia 14 grudnia 2012 roku w sprawie I Ns 166/12;
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 3617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- 3) nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach, Ośrodka (...) w R. kwotę 5620 zł (pięć tysięcy sześćset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów sądowych.

Sędzia:

Sygn. IIC 12/14

UZASADNIENIE

Powódka M. K. w pozwie skierowanym przeciwko E. H. domagała się uznania za bezskuteczną względem niej umowy darowizny nieruchomości położonej w G. wraz z zabudowaniami dla której Sąd Rejonowy w Krośnie – Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych w B. prowadzi księgę nr (...) dokonanej przez dłużnika powoda A. K. na rzecz pozwanej E. H. w dniu 18 marca 2014 roku. Powódka podniosła, że A. K. jest jej dłużnikiem z tytułu rozliczeń z majątku wspólnego stron i jest zobowiązany zapłacić powódce kwotę 112.400 zł w dwóch ratach. Jeszcze przed terminem płatności pierwszej raty darował swojej siostrze E. H. nieruchomość. A. K. nie posiada żadnego innego majątku, nie posiada stałego zatrudnienia, nie płaci alimentów na małoletnie dzieci, które wychowuje powódka. Darowizny na rzecz swojej siostry dokonał z pokrzywdzeniem wierzycielki M. K.. Jako podstawę prawną żądania powódka wskazała art. 527 § 1, 2 i 3 kc w związku z art. 528 kc i art. 531§1 kc.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wносиła o oddalenie powództwa wskazując, że powódka nie wykazała przesłanek uzasadniających roszczenie. Przede wszystkim nie wykazała, że dłużnik stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż przed zawarciem darowizny. Pozwana podniosła, że A. K. prowadzi działalność gospodarczą i posiada znaczne wierzycelności u swoich kontrahentów. Wskazała też, że norma artykułu 527 kc wskazuje iż osoba trzecia musi być dla dłużnika osobą najbliższą przy czym przesłanka bliskich stosunków nie jest tożsama z osobą bliską. E. H. mimo, iż jest siostrą dłużnika nie utrzymuje ścisłych relacji z A. K. i ich kontakty ograniczone są do minimum. Nie wiedziała, że A. K. ma do spłaty na rzecz powódki 112 400 zł, a przekazanie nieruchomości wiązała z uregulowaniem spraw rodzinnych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Małżeństwo M. i A. K. zostało rozwiązane przez rozwód.

Sąd Rejonowy w Brzozowie rozpoznawał sprawę o podział ich majątku dorobkowego. W postanowieniu z 14 grudnia 2012 w sprawie sygn. akt I Ns 166/12 ustalił, że w skład majątku dorobkowego M. K. i A. K. wchodzi nieruchomość położona w G. składająca się z działek o numerach: (...) o powierzchni 0,0941 ha, (...) o powierzchni 0,0147 ha i (...) o powierzchni 0,0800 ha wraz z zabudowaniami. Nieruchomość tą przydzielił na wyłączną własność A. K. i zasądził od uczestnika na rzecz M. K. spłatę kwoty 112 400 zł płatną w dwóch ratach w kwotach po 56 200 zł. Pierwsza rata miała być płatna w terminie 6-ciu miesięcy od uprawomocnienia postanowienia, a druga w terminie roku. Postanowienie to stało się prawomocne 29.01.2013r. i w dniu 25.09.2013r. nadano mu klauzulę wykonalności w zakresie punktu 4 postanowienia (ustalającego spłatę)

Dowód odpis księgi wieczystej k. 6- 10, odpis postanowienia w sprawie I Ns 166/12 k. 4-5

W dniu 18 marca 2013r. A. K. dokonał darowizny na rzecz swojej siostry E. H. mocą której przeniósł przyznaną mu na własność, w drodze podziału majątku dorobkowego, nieruchomość. Wartość rynkową przedmiotu darowizny strony określiły na kwotę 225 000 zł. A. K. nie dokonał żadnej wpłaty na rzecz M. K.. W związku z powyższym wszczęła ona egzekucję komorniczą prowadzoną przez komornika K. W. działającego przy Sądzie Rejonowym w Zabrze w sprawie pod sygnaturą Km 646/13. Aktualnie jej wierzycelność wynosi łącznie z kosztami i odsetkami 132 236,97 zł . W trakcie egzekucji dłużnik dokonywał wpłaty niewielkich wpłat w granicach 300zł/ miesięcznie (od marca 2014r).

Dowód karta rozliczeniowa komornika – k. 119 -120 akt

W chwili dokonywania darowizny pozwana nie utrzymywała bliskich stosunków z bratem, ale spotykała się z nim u rodziców, wiedziała o rozstrzygnięciu w sprawie podziału majątku, wcześniej pozostawała w dobrych relacjach z powódką i nawet miała pretensje, że żądała spłaty z tej nieruchomości bowiem wcześniej nieruchomość ta należała do rodziny A. K. i została darowana małżonkom K. w trakcie trwania ich małżeństwa.

Dowód: zeznania świadka J. K. i stron – zapis rozprawy z dnia 18 lutego 2015 roku –k. 123 akt.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedstawionych przez strony i zeznań stron. Zeznania świadka J. K. (ojca pozwanej i dłużnika powódki) wskazały jedynie na fakt sporadycznych kontaktów pozwanej z bratem. Sąd częściowo oddalił wniosek o przesłuchanie świadka J. K. w zakresie okoliczności, że darowizna na rzecz pozwanej została dokonana przez A. K. w związku z uregulowaniem spraw rodzinnych. Okoliczność ta w niniejszej sprawie przy ustalaniu przesłanek skargi paulińskiej była nieistotna. Niezasadnym również był wniosek powódki o przesłuchanie pozwanej na okoliczność jej sytuacji materialnej i wniosek ten również podlegał oddaleniu. Sąd nie podzielił oceny pozwanej, że wniosek o dopuszczeniu dowodu z karty rozliczeniowej w postępowaniu komorniczym celem wykazania niewypłacalności pozwanego jest spóźniony. Został on złożony z uwagi na twierdzenie pozwanej, iż dłużnik A. K. jest w dobrej sytuacji materialnej bo prowadzi działalność gospodarczą jako dowód zaprzeczający tym twierdzeniom.

Sąd zważył:

W niniejszej sprawie powódka wykazała, że posiada wierzytelności w stosunku do A. K. wynikające z prawomocnego orzeczenia Sądu dokonującego rozliczeń między małżonkami w kwocie 112.400 zł. Wykazała również, że po prawomocności postanowienia dłużnik dokonał na rzecz pozwanej a swojej siostry darowizny wyzbywając się w ten sposób majątku, z którego powódka mogłaby się zaspokoić. W chwili dokonywania darowizny, mimo, że wierzytelność powódki nie była jeszcze wymagalna, postanowienie zobowiązuje A. K. do uiszczenia kwoty 112.400 zł w dwóch ratach było już prawomocne i dłużnik winien liczyć się z tym, że M. K. tą wierzytelność w niedługim terminie będzie egzekwować od niego. Późniejsza egzekucja wykazała, że A. K. nie dysponuje żadnym majątkiem z którego mogłaby zaspokoić się powódka, a egzekucja jedynie w niewielkim stopniu jest skuteczna (A. K. od marca 2014 roku wpłaca po 300 zł miesięcznie).

Powódka swoje roszczenie opierała na art. 527 i następnych kc. Zgodnie z tym przepisem każdy z wierzycieli może żądać uznania za bezskuteczną w stosunku do niego czynność prawną jeżeli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, a dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli i osoba trzecia o tym wiedziała lub przy dołożeniu należytej staranności mogła się o tym dowiedzieć. Bezspornym jest, że umowa darowizny jest czynnością darmą i pozwana E. H. uzyskała korzyść majątkową o wartości 225.000 zł. Dokonana darowizna była czynnością, wskutek której A. K. wyzbył się jedynego wartościowego składnika majątkowego, z którego mogłaby być prowadzona egzekucja należności powoda. Pozwana nie udowodniła, że sytuacja materialna dłużnika była na tyle dobra by pozwoliła powódce zaspokoić się z innych składników majątku lub wierzytelności przysługujących A. K.. Poza stwierdzeniem, że posiada on takie wierzytelności i prowadzi działalność przynoszącą mu dochody, żadnych dowodów nie przedstawiła. Twierdzeniom tym skutecznie zaprzeczyła powódka przedkładając informację od komornika o nikłej skuteczności prowadzonej egzekucji. Nadal istnieje zatem domniemanie z art. 529 kc, że dłużnik dokonując darowizny działał z pokrzywdzeniem powódki. Pozwana nie obaliła również domniemania wynikającego z art. 527§3 kc, że działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Pozwana będąc siostrą pozwanego bowiem była zorientowana w rozliczeniach między stronami, a przy należyтым dołożeniu staranności chociażby w trakcie dokonywania umowy darowizny w czasie której A. K. przedstawiał prawomocne postanowienie Sądu w Brzozowie mogła się dowiedzieć, że ciąży na nim z tego tytułu niespłacone należności na rzecz żony. Nadto czynność ta była dokonywane pod tytułem darmym, a zgodnie z art. 528 kc w takim przypadku powódka mogła żądać uznania czynności za bezskuteczną, nawet gdyby osoba trzecia (w tym przypadku pozwana) nie wiedziała, że A. K. działa z pokrzywdzeniem wierzycielki. Sąd rozpoznając niniejszą sprawę kierował się przesłankami wskazanymi w art. 527 kc w związku z art. 528, art. 529 kc i art. 1531§1 kc.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że zostały spełnione przesłanki wskazane w wyżej cytowanych przepisach dotyczących skargi paulińskiej i orzekł jak w punkcie 1 i 2 wyroku. Pozwana nie zdołała tych ustaleń i domniemań prawnych obalić twierdzeniami przeciwnymi.

O kosztach Sąd orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 3617 zł tytułem stawki minimalnej opłaty za czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa procesowego wynikającej z § 6 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Nadto nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 5620 zł jako opłatę od pozwu (punkt 3 wyroku), albowiem powódka na mocy postanowienia Sądu był od jej uiszczenia zwolniona.